

Lubelska Izba Rolnicza

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 5.12.2016r. w sprawie zmian w ustawie o ochronie prawnej odmian roślin.

Walne Zgromadzenie Lubelskiej Izby Rolniczej na posiedzeniu w dniu 5.12.2016r., działając w imieniu samorządu rolniczego województwa lubelskiego wnosi o podjęcie działań zmierzających do dokonania zmian w ustawie o ochronie prawnej odmian roślin.

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 26.06.2003r. o ochronie prawnej odmian roślin wprowadza szereg uregulowań prawnych budzących sprzeciw rolników, naruszając podstawowe prawa obywatelskie, które mogą w przyszłości prowadzić do wielkich strat w gospodarce narodowej. Ustawa, o której mowa wprowadza między innymi:

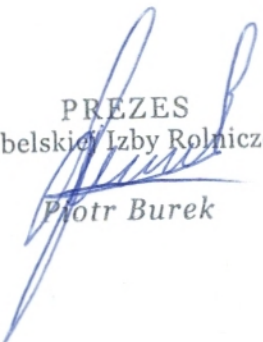
1. Obowiązek wnoszenia przez rolników opłat z tytułu wysiewania nasion odmian roślin, co do których poszczególni hodowcy zgłaszają prawa autorskie.
2. Na podstawie tej ustawy rozpoczęła działalność tzw. Agencja Nasienna Sp. z o.o., która jest firmą komercyjną działającą w imieniu hodowców – właścicieli odmian.
3. Ww. Agencja Nasienna Sp. z o.o. – prywatny podmiot prawa handlowego, której obowiązkiem jest dbanie o swój zysk, na podstawie ustawy otrzymała szereg uprawnień takich jak: występowanie o obowiązkowe udzielanie informacji, kontrole w firmach i gospodarstwach prywatnych, gromadzenie oraz przetwarzanie danych osobowych bez zgody ich właściciela itp. Takie uprawnienia ustawowo można nadawać tylko organom państwowym i to w uzasadnionych przypadkach.
4. W ustawie nie znalazła się definicja odmiany rośliny uprawnej.

Walne Zgromadzenie Lubelskiej Izby Rolniczej pragnie zwrócić uwagę, że odmiany roślin uprawnych nie zostały wyhodowane z roślin dziko żyjących w 2003 roku, ale są wynikiem prac hodowlanych prowadzonych przez dziesiątki, a nawet setki lat, a wcześniej wysiewanych w gospodarstwach rolnych jako tzw. odmiany miejscowe. Dlatego o prawach autorskich w tej dziedzinie można mówić tylko w ograniczonym zakresie. Konieczne jest tu ściśle zdefiniowanie pojęcia odmiana uprawna.

Zdaniem Walnego Zgromadzenia na szczególne oburzenie zasługują udzielenie przez ustawodawców Agencji Nasiennej Sp. z o.o. – prywatnej spółce prawa handlowego szczególnych uprawnień. Niesie to m.in. niebezpieczeństwo transferu zysków z opłat za korzystanie z materiału siewnego za granicę zamiast na rozwój rodzimej hodowli roślin. Już teraz znaczna część udziału w tej spółce należy do podmiotów zagranicznych, a zważywszy, że na rynku praktycznie brak jest odmian, do których Agencja nie rościłaby sobie praw, zachodzi niebezpieczeństwo wykorzystania praktyk monopolistycznych do maksymalizacji zysku przy jednoczesnym obniżaniu, jakości oferowanego towaru.

Wobec powyższego Walne Zgromadzenie Lubelskiej Izby Rolniczej wnosi o:

1. Zdefiniowanie w ustawie pojęcia „odmiana rośliny uprawnej”, która w przypadku roślin obcopolnych traci część swoich cech już po roku, a w przypadku roślin samopylnych po kilku latach.
2. Wprowadzenie w ustawie zapisu, zgodnie z którym rolnik płacąc jednorazowo za materiał siewny płaci również hodowcy za jego pracę.
3. Zgodnie z konstytucją tylko organy administracji państwowej i odpowiednie służby mogą mieć uprawnienia, jakie ustawa o ochronie odmian roślin dała prywatnemu podmiotowi gospodarczemu. Dlatego powinna być zmieniona w ten sposób, aby uprawnienia kontrolne w tym zakresie nadać odpowiedniej jednostce państwowej np. Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
4. Skrócenie do 3 lat obowiązku wnoszenia przez rolnika opłaty za tzw. odstępowo rolne za wykorzystywanie materiału siewnego ze zbioru odmiany chronionej.

PREZES
Lubelskiej Izby Rolniczej

Piotr Burek